

Innehållsförteckning

Förord	VII
Innehållsförteckning	IX
Förkortningar	XIV
Inledning	
1. Disposition och avgränsningar	1
2. En <i>nordisk</i> rättsvetenskap?	8
3. Forskningsläget	11
Kapitel I. Litteraturen på 1500- och 1600-talen	
1. Rättsvetenskapens förutsättningar	15
2. Två <i>brocardica</i> -samlingar	19
3. Litteraturen i Sverige-Finland under stormaktstiden	22
3.1. Inledning	22
3.2. De första institutionalisterna	23
3.2.1. Institutionessystemet	23
3.2.2. Johannes Loccenius	26
3.2.3. Mikael Wexionius och juridiken i Åbo	30
3.2.4. Claudius Kloot	32
3.2.5. Claes Rålamb	35
3.3. Naturrättslitteraturen	38
3.4. Rättshistorisk litteratur från Stiernhöök till Lundius	39
3.5. Dissertationerna	42
3.5.1. Allmänt	42
3.5.2. Uppsala	44
3.5.3. Åbo	48
3.5.4. Lund	49
3.5.5. Sammanfattning	50
4. Litteraturen i Danmark-Norge på 1600-talet	51
4.1. Inledning	51
4.2. Christen Ostensen Veile	52
4.3. Henrik Ernst	55
4.4. Dissertationerna	56

Kapitel II. Litteraturen på 1700-talet och i början av 1800-talet

1. Rättsvetenskapens förutsättningar	62
2. Litteraturen i Sverige-Finland	69
2.1. Nehrman och hans tid	70
2.1.1. Petter Abrahamsson och Israel Arnell	70
2.1.2. David Nehrman	72
2.1.2.1. Inledning	72
2.1.2.2. Nehrmans skrifter	73
2.1.2.3. Nehrmans dissertationer	77
2.1.2.4. Nehrman och eftervärlden	78
2.1.3. Christian König	80
2.1.4. Övriga arbeten	82
2.2. Litteraturen efter Nehrman	83
2.2.1. 1734 års lag: system och kommentarer	84
2.2.1.1. Johan Funck – den ende institutionalisten	84
2.2.1.2. Lars Tengwall	85
2.2.1.3. H. Schös	86
2.2.1.4. Emanuel Drangel	86
2.2.1.5. Anders Westdahl	87
2.2.1.6. Jacob Albrecht Flintberg	88
2.2.2. Kameralisterna	90
2.2.2.1. Anders Botin	90
2.2.2.2. Barthold Nyström	91
2.2.2.3. Henrik Frosterus	91
2.2.3. Naturrättslitteraturen	91
2.2.3.1. Översättningar	91
2.2.3.2. Anders Schönberg	92
2.2.3.3. Daniel Boëthius	92
2.2.4. Rättshistoriska arbeten	93
2.2.5. Statsrätt	94
2.3. Förordningen om ämbetsexamen och den uppblomstrande dis- sertationslitteraturen – en juridisk subkultur	95
2.3.1. Inledning	95
2.3.1.1. Förordningen om ämbetsexamen 1749	95
2.3.1.2. Författarskapet till dissertationerna	96
2.3.2. Daniel D. Solander	99
2.3.2.1. Dissertationer på latin	99
2.3.2.2. »Strödda besvarade lagfrågor»	104
2.3.3. Johan Erik Fick	110
2.3.4. Olof Rabenius	115
2.3.5. Anders Hernbergh	120
2.3.6. Lars Johan Colling	124

2.3.7. Matthias Calonius	131
2.3.7.1. Liv och verk	131
2.3.7.2. Dissertationerna	134
2.3.7.3. Föreläsningar och utlåtanden	135
2.3.7.4. Värdering	138
2.3.8. Övriga	140
2.3.9. Sammanfattning	143
3. Litteraturen i Danmark-Norge	146
3.1. Förordningen om juridisk examen 10.2.1736	147
3.2. De första rättsencyklopedierna	148
3.2.1. Andreas Hoiers Ideæ ICTi Danici	150
3.2.2. Peder Kofod Anchers Anviisning	152
3.3. Från differentiallyitteratur till nationella system	155
3.3.1. Inledning	155
3.3.2. Thomas Clitau	156
3.3.3. Hector Albert Reuss	158
3.3.4. Hoier	159
3.3.5. Engelbrecht Hesselberg	160
3.3.6. Martin Nissen	164
3.3.7. Jens Bing Dons	164
3.3.8. Lauritz Laurberg Kongslew	165
3.3.9. Holger de Fine Olivarius	166
3.3.10. Lauritz Nørregaard	167
3.3.11. Frederik Theodor Hurtigkarl	169
3.3.12. Juridik för lekmän: Mathias Hagerup m.fl.	170
3.3.13. Systemens tid	172
3.4. Kommentarer till DL och NL	173
3.4.1. Inledning	173
3.4.2. Clitau	174
3.4.3. Christian Ditlev Hedegaard	174
3.4.4. Johan Ludvig Lybecker	176
3.4.5. Peder Kofod Trojel	177
3.4.6. Christian Bagger Brorson	178
3.5. Naturrättslitteraturen	179
3.5.1. Ludvig Holberg	180
3.5.2. Clitau	181
3.5.3. Hans Paus	182
3.5.4. Nørregaard	183
3.5.5. Johan Friedrich Wilhelm Schlegel	185
3.6. Norsk och isländsk rätt	188
3.6.1. Norsk rätt	188
3.6.2. Isländsk rätt	191

3.6.2.1. Sveinn Sölvason	192
3.6.2.2. Jón Árnason	195
3.6.2.3. Magnús Ketilsson	196
3.6.2.4. Magnús Stephensen och upplysningen på Island ...	197
3.7. Övrig litteratur	198
3.7.1. Rättsteori: Kofod Anchers Et Brev	198
3.7.2. Rättshistoriska arbeten	200
3.7.3. Statsrätten	203
3.7.4. Samlingar av responsa	205
3.7.5. Hedegaards skrifter	210
3.7.6. Dissertationslitteraturen	213
3.8. De första tidskrifterna	221
3.8.1. Tidiga försök	222
3.8.2. Astræa. Et Tidsskrift	225
3.8.3. Juridisk Maanedstidende	227
3.8.4. Juridisk Arkiv	227
3.9. Den unge Ørsted	229
3.9.1. Inledning	229
3.9.2. Skrifter	231
3.9.3. Supplementet till Nørregaards system	232
3.9.4. Mellanbokslut	234
Kapitel III. 1700-talets rättsvetenskap i huvuddrag	
1. Allmän rättslära: metod, systematik, rättskällor	235
1.1. Wolfianismen	236
1.2. Rättssystematiken	246
1.3. Rättskälleläran	252
1.3.1. Romersk, naturlig och gudomlig rätt	252
1.3.1.1. Romersk rätt	252
1.3.1.2. Naturrätten som rättskälla	261
1.3.1.3. Mose lag och Michaelis	267
1.3.2. Sedvanerätt och rättspraxis	278
1.3.2.1. Sedvanerätten	278
1.3.2.2. Rättspraxis	284
1.3.3. Sammanfattning	289
2. Privaträtt	290
2.1. Hävd och preskription	290
2.2. Kvinnor som testamentsvittnen	299
3. Straffrätt och upplysning	305
3.1. Inledning	305
3.2. Trolldomen som straffrättsligt problem	307
3.3. Beccaria i Norden	317

3.4. Nullum crimen, nulla poena sine lege	326
4. Processrätt: drag i bevisrätten	336
4.1. Den legala bevisteorin	336
4.2. Tortyren	341
5. Statsrätt: Montesquieu i Norden	355
6. Rättshistoria	360
6.1. Patriotism	362
6.2. ... och källkritik	370
Kapitel IV. Den nordiska rättsvetenskapens första sekel	375
Biografier	381
Litteraturförteckning	410
Personregister	430